

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

20.11.2023 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Радио К2

✓ Васил Велев: Договорените промени са твърде малко, за да направят бюджета реалистичен

Председателят на УС на АИКБ в седмичното обзорно политическо предаване "Беновска пита" на 18-и ноември 2023 г. (със съкращения)

„Разговаряме с председателя на АИКБ Васил Велев. Ще обсъждаме бюджета, този препъни-камък, който ни препъва вече трета година, нали?“, започна разговора Беновска.

Васил Велев отвърна, че това е пореден такъв бюджет, вече повече от трети. Според него, в момента има промяна на философията. Преди години бюджетите са се правели по-консервативно, с резерв, с по-внимателно планиране на приходите. В края на годината, при изпълнение (което се е случвало често), са се изразходвали на куп големи средства. Понякога и нерационално. Част от парите са оставали във фискалния резерв. „Сега от тази крайност, която също е крайност, защото най-доброто е да се планира точно и средствата, които се очаква да се съберат, по най-ефикасния начин да се инвестират и разходват, а не да се изпълняват приходите над разходите и да се харчат „на пожар“ нерационално средства в края на годината, даже по-добрият вариант в този случай е да се трупат... сега отиваме в другата крайност: надуваме приходите с ясното съзнание, че няма да се съберат и оставяме инвестициите като буфер. Като не се съберат приходите, да орежем инвестициите“, обясни той.

Беновска продължи: „Вашият анализ? И нека да Ви напомня онова, което за мен, като неикономист, е малко странно. Обвързват бюджета с дерогацията, това е политически въпрос... но коректно ли е така?“.

Васил Велев отговори, че две от предложенията на АИКБ за корекции в бюджета всъщност са били възприети. Едното е за отпадането на несъбираемата такса за транзит на руски газ, която е била заложена като приход. И това не е единственият нереалистичен приход, който е планиран. Второто предложение на АИКБ е било за точен списък на инвестиционните проекти. Били са заложени 12 милиарда за публични инвестиции. После тези средства са намалени до малко под 10 милиарда, но не е имало списък на конкретните инвестиции. Сега е поет ангажимент да го има. АИКБ иска нещо повече, такъв списък да има за три години напред. Както и да има гаранции, че съществува проектна готовност за тези инвестиции. „Подкрепа за икономиката са инвестиции, насочени към страната, в които участват български компании. Когато това е покупка на въоръжение от чужди компании, ние подкрепяме чужда икономика, а не българската. А 1/3 от планираните инвестиции са за това. Договорените промени са твърде малко, за да направят бюджета реалистичен. Отстранено е това, което се вижда и без очила, но не е отстранено това, което се вижда с розови очила“, категоричен бе Велев.

Председателят на АИКБ заяви, че очакванията за ръст на икономиката от 3,2% няма да се състоят. Европейската икономика върви надолу. Статистиката отчита двуцифрен спад на индустриалното производство и показва ръст на безработицата. Компаниите, в своите планове за следващата година, предвиждат спад на продажбите с между 10% и 15%. „И при тази ситуация ние планираме ръст с 3,2% при условие, че всяка следваща прогноза на ЕК е надолу. Последната е за 1,8%. Ако се окаже, че ЕК и ние сме прави, а не Министерството на финансите, това е 1,5 милиарда несъбрани пари само по тази причина. А има още почти толкова от твърде оптимистични прогнози за увеличаване на събираемостта. С тези мерки, които се предлагат - без никакви реформи, без да се убеждават хората, че техните данъци се харчат рационално и ефикасно, няма как да се повиши събираемостта - само с административни мерки и санкции“, подчерта председателят на АИКБ.

Той продължи: „Това, което ни притеснява е, че правим завой и се връщаме там, откъдето започна прехода – увеличаване на централизацията и преразпределението на средства през бюджета, през разходната част, то вече е 41%. Философията на АИКБ е следната: докато не се извършат необходимите реформи, така че публичният ресурс да се харчи ефикасно, не бива да се централизира повече и чиновниците да го харчат ирационално. Трябва да се оставя повече ресурс в домакинствата, гражданите, компаниите, защото те знаят по-добре от чиновниците кое е добре за тях“.

„Но някой чува ли Ви, г-н Велев?“, попита водещата. Васил Велев отговори, че няма такава нагласа. Не са били направени предварителни срещи. Тристранката ще заседава само един ден преди МС да одобри бюджета. Тоест, очевидно не се очаква в резултат на обсъждане в тристранката да настъпят някакви промени. „Това, което ние продължаваме да правим, е да даваме нашите аргументи и да водим този дебат. Изглежда, че все пак ни чуват, защото две от предложенията на АИКБ са приети: отпада несъбираемата такса от „Газпром“ и ще има списък с инвестиции. Само че, това са две от над двадесет предложения...“, добави той.

„А ако вие не сте съгласни с тези инвестиции? Знаете, в момента има доста сериозно изкривяване на инвестиционния процес“, попита Беновска. Гостът ѝ отвърна, че точно затова АИКБ иска да види списъка. Водещата добави, че е възможно и част от инвестициите да са за „наши хора“. Велев поясни, че това е една от причините да не се засилва централизацията и да не се засилва изземването на средства от гражданите и компаниите. Защото това преразпределение винаги е свързано с грешки. То върви и по друга линия: планирано е за следващите три години цялата печалба на държавните компании да се из земе, тоест 100% дивидент. Така компаниите се лишават от развитие. Или развитието им се решава от някой чиновник в МФ, а не от тези, които управляват компанията.

„А облагането на свръхпечалбите на вашето брат, работодателя?“, попита водещата. Велев отвърна, че свръхпечалбите идват от изкривения пазар и е справедливо да бъдат обложени, за да се компенсират свръхразходите на енергия. Това е заявявано нееднократно. Този механизъм трябва да се запази в средносрочен план. АОБР имат предложение и следващата година да се предвиди такъв механизъм, който е неутрален по отношение на бюджета. Но се повишава конкурентоспособността и косвено се подобряват възможностите за приходи в бюджета.

„Ще имате ли във вторник обща, единна позиция на работодателските организации на тристранката?“, попита водещата. Васил Велев отговори, че очаква единна позиция на АОБР, но не са координирали своите позиции до момента. Има нюанси.

„Исках да Ви кажа преди малко за това, което „вади очи“, защото е най-популярно сред народа - унищожават се земеделски земи, за да се правят соларни паркове, които ще се финансират по ПВУ“, обърна се към госта си водещата. Той отвърна, че в това отношение има регулации, просто те трябва да се спазват. В медиите е имало информация за обвинения към длъжностни лица. Беновска попита как ще се наказва неспазването им. Велев отвърна, че това е работа на правораздавателните органи.

„Къде ще намерите пресечна точка в интересите на работодателските организации поотделно и заедно?“, попита Беновска. Велев отвърна, че общият деклариран интерес на всички работодателски организации, поставен като приоритет над приоритетите, е членството на България в еврозоната, Шенген и ОИСР. Според АИКБ, обаче, Бюджет 2024 отдалечава България от еврозоната, а не я приближава.

„Кризата в демографията също е ваша лична тема, нали?“, попита Беновска. Васил Велев отвърна, че ситуацията с демографията в България е катастрофална. Това се отразява и на пазара на труда. Водещата попита дали работодателите имат намерение да обърнат внимание на този проблем в бюджета. Васил Велев отговори, че тук отново има разлика във философиите. Той обясни, че в България има най-дългото майчинство, но откакто то е въведено, раждаемостта намалява, а не расте. Втората година от отпуска по майчинство е платена, като половината майки биха получавали по-малко, ако се върнат на работа. Що се отнася до безплатните детски градини, Велев изрази мнение, че те трябва да са безплатни само за родителите с ниски доходи. „Когато помагаш със социални помощи на богатия, ти всъщност си взел от бедния, за да дадеш на богатия. Това не е помощ, а извратена социална политика“, категоричен бе той.

По думите му, свързаните с майчинството срокове в ЕС са в пъти по-кратки, а за да са високи заплатите у нас, трябва повече хора да работят по-добре: „Няма как да има повече пари в бюджета, ако хората си стоят вкъщи и чакат социални помощи“.

„Във вторник на тристранката за какво ще настоявате и какъв компромис бихте направили?“, попита Беновска. Васил Велев отвърна, че позицията на УС на АИКБ е да не бъдат подкрепени и трите бюджета - държавния бюджет и бюджетите на НЗОК и ДОО. По думите му, АИКБ има 28 препоръки към слаби места в тях. Отбелязани са и 5 положителни страни. Той обясни, че според АИКБ прекомерният ръст на приходите е нереалистичен и не може да се

реализира. Има голям дефицит, който минава пътя към еврозоната. Друга негативна тенденция е увеличаване на задължениостта на страната и лихвите по този дълг. Според разчетите на МФ от 2022 до 2026 г., държавният дълг ще се качи от 36 милиарда на 66 милиарда. Лихвите върху тях ще са 2,25 милиарда. Заложеният БВП е 206 милиарда. „Има фискално пространство. Това фискално пространство, което беше спестено в последните 20 години, сега щедро ще го прахосаме. Не ще го инвестираме, а ще го прахосаме. Това е нещо, с което няма как да се съгласим“, категоричен бе Велев.

„Не знам дали ще надделеете за тази задължениост... И в четвъртък какво? Животът за Вас продължава, животът за Асен Василев продължава с този бюджет, животът на сглобката продължава?“, попита Беновска. Велев отвърна: „Ние си управляваме предприятията. Имаме отговорности към хората и обществото. Имаме договори, контрагенти. Стремим се да се развиваме. Очакваме да има подкрепа за това, а всъщност инвестиционният климат се влошава, вместо да се подобрява. Няма върховенство на правото, сигурност на договорите, сигурност в бизнес средата. Повече български капитали напускат страната, отколкото чужди капитали да идват у нас“.

„Къде е отговорността на работодателите, на най-големите индустриалци?“, попита водещата. Велев отговори: „Нашата отговорност е да посочим фактите, аргументите, доводите, да направим конструктивни предложения. Не сме критикари, които критикуват, защото някой е казал нещо. Не се интересуваме кой го казва, а какво казва“ и добави: „И ние сме тези, които плащат заплати на хората, грижим се за развитието на предприятията, на социалната сфера“. Така завърши разговорът между Васил Велев и Илиана Беновска в седмичното обзорно политическо предаване „Беновска пита“ по „Радио К2“ и на живо във Фейсбук и Ютюб на 18-и ноември 2023 година.

Целия разговор гледайте във [видеото](#).

[БТА](#)

✓ АИКБ и Технически университет – София събират водещи енергийни експерти на кръгла маса

Асоциация на индустриалния капитал (АИКБ) в България и Технически университет – София събират водещи енергийни експерти на първата по рода си кръгла маса „Иновации при съхранението на енергия – ключ към устойчив енергиен преход“. Събитието ще се проведе на 20 ноември в хотел София Балкан Палас.

Кръглата маса ще бъде открита от министъра на енергетиката Румен Радев, министъра на околната среда и водите Юлиан Попов, заместник-министъра на иновациите и растежа Георги Ангелов и евродепутата Цветелина Пенкова.

В рамките на кръглата маса ще бъдат обсъдени предизвикателствата пред производството и съхранението на енергия, подходящите решения за повишаване на капацитета на България в тази област, различните технологии за съхранение, техните показатели и възможности за приложимост в националния контекст. АИКБ очаква кръглата маса да спомогне за формирането и популяризирането на основните акценти в Стратегията за устойчиво енергийно развитие на страната до 2030 г. и с визия до 2050 г.

Сред участниците в събитието ще бъдат изпълнителният директор на НЕК инж. Мартин Георгиев, изпълнителният директор на Електроенергийния системен оператор Ангелин Цачев, ректорите на Технически университет – София и Минно-геоложки университет проф. Иван Кралов и проф. Ивайло Копрев и др.

Съхранението на енергия играе решаваща роля за осигуряване на устойчив енергиен преход. АИКБ от години работи по темата, като дава конструктивни становища и предложения по енергийната политика, водена от България.

През 2022 г. Асоциацията разработи и представи визията си за развитие на българската електроенергетика с хоризонт до 2050 г. За АИКБ без съхранение на енергия е невъзможно постигането на устойчиво енергийно бъдеще. Технологиите за съхранение на енергия подобряват стабилността на мрежата, улесняват интегрирането на възобновяеми източници, оптимизират управлението на енергията, подпомагат електрификацията на наличната инфраструктура и на транспорта, повишават устойчивостта и допринасят значително за намаляване на емисиите на парникови газове. Продължаващите изследвания, разработване и внедряване на решения за съхранение на енергия са от решаващо значение за успешен и устойчив енергиен преход.

✓ Кръгла маса "Иновации при съхранението на енергия - ключ към устойчив енергиен преход" събира експерти днес в София

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) и Техническият университет в София ще съберат енергийни експерти на първата по рода си кръгла маса на тема "Иновации при съхранението на енергия – ключ към устойчив енергиен преход", съобщиха организаторите от АИКБ. Събитието ще се проведе днес в хотел "София Балкан Палас" от 14:00 часа.

Очаква се форумът да бъде открит от министъра на енергетиката Румен Радев, министъра на околната среда и водите Юлиан Попов, заместник-министъра на иновациите и растежа Георги Ангелов и евродепутата Цветелина Пенкова. Предизвикателствата пред производството и съхранението на енергия, подходящите решения за повишаване на капацитета на България в тази област, различните технологии за съхранение, техните показатели и възможности за приложимост в националния контекст, ще бъдат основни теми на форума. Очакванията на организаторите от АИКБ са събитието да спомогне за формирането и популяризирането на основните акценти в Стратегията за устойчиво енергийно развитие на страната до 2030 г. и с визия до 2050 г.

Изпълнителният директор на Националната електрическа компания (НЕК) инж. Мартин Георгиев, изпълнителният директор на Електроенергийния системен оператор (ЕСО) Ангелин Цачев, ректорите на Техническият университет в София и Минно-геоложкият университет проф. Иван Кралов и проф. Ивайло Копрев също са поканени за гост лектори. АИКБ от години популяризира темата за съхранението на енергия, като дава конструктивни становища и предложения по енергийната политика, водена от България, посочват от асоциацията.

"През миналата година Асоциацията разработи и представи визията си за развитие на българската електроенергетика с хоризонт до 2050 г., в която технологиите за съхранение на енергия подобряват стабилността на мрежата, улесняват интегрирането на възобновяеми източници, оптимизират управлението на енергията, подпомагат електрификацията на наличната инфраструктура и на транспорта, повишават устойчивостта и допринасят значително за намаляване на емисиите на парникови газове", пише още в съобщението на АИКБ.

3e-news.net

✓ АИКБ и Технически университет-София събират водещи енергийни експерти на кръгла маса

Асоциация на индустриалния капитал (АИКБ) в България и Технически университет – София събират водещи енергийни експерти на първата по рода си кръгла маса „Иновации при съхранението на енергия – ключ към устойчив енергиен преход“. Събитието ще се проведе на 20 ноември в хотел София Балкан Палас, припомнят от бизнес организацията.

Кръглата маса ще бъде открита от министъра на енергетиката Румен Радев, министъра на околната среда и водите Юлиан Попов, заместник-министъра на иновациите и растежа Георги Ангелов и евродепутата Цветелина Пенкова.

В рамките на кръглата маса ще бъдат обсъдени предизвикателствата пред производството и съхранението на енергия, подходящите решения за повишаване на капацитета на България в тази област, различните технологии за съхранение, техните показатели и възможности за приложимост в националния контекст. АИКБ очаква кръглата маса да спомогне за формирането и популяризирането на основните акценти в Стратегията за устойчиво енергийно развитие на страната до 2030 г. и с визия до 2050 г.

Сред участниците в събитието ще бъдат изпълнителният директор на НЕК инж. Мартин Георгиев, изпълнителният директор на Електроенергийния системен оператор Ангелин Цачев, ректорите на Технически университет–София и Минно-геоложки университет проф. Иван Кралов и проф. Ивайло Копрев и др.

Съхранението на енергия играе решаваща роля за осигуряване на устойчив енергиен преход. АИКБ от години работи по темата, като дава конструктивни становища и предложения по енергийната политика, водена от България.

През 2022 г. Асоциацията разработи и представи визията си за развитие на българската електроенергетика с хоризонт до 2050 г. За АИКБ без съхранение на енергия е невъзможно постигането на устойчиво енергийно бъдеще. Технологиите за съхранение на енергия подобряват стабилността на мрежата, улесняват интегрирането на възобновяеми източници, оптимизират управлението на енергията, подпомагат електрификацията на наличната инфраструктура и на транспорта, повишават устойчивостта и допринасят значително за намаляване на емисиите на парникови газове. Продължаващите изследвания, разработване и внедряване на решения за съхранение на енергия са от решаващо значение за успешен и устойчив енергиен преход.

[Стандарт](#)

✓ Нова тенденция обръща имотния пазар. Засяга младите

Нова тенденция обръща имотния пазар. Тя засяга само младите и е насочена към преодоляването на демографската криза. Предлагат държавата да осигури евтини жилища за младите. Това е една от мерките за решаване на демографския проблем, посочена от ЕК.

Според **Росица Стелиянова, директор Програми и проекти към АИКБ** и бивш зам.-министър на труда, това е част от пакет от мерки, насочени към родители и младежи.

"Целта е да се осигурят жилища на млади хора, но не в отдалечени региони. Напротив - в по-големите градове, където младите могат да намерят работа. В момента в България има мерки за младите, които не са добре разгърнати.

Една от тях е при преместване да се предоставят 300-400 лева месечно за заплащане на наем, такси за детска градина и интернет, както и около 600 лв. да пренасяне на покъщнината. За да има устойчива заетост, трябва да се наложи таван на наемите и на кредитирането за младежи", заяви тя пред NOVA NEWS.

По думите ѝ е възможно инвеститорите в големите градове да отделят апартаменти, които да се продават на млади семейства на преференциални цени, срещу данъчни облекчения.

[Блиц](#)

✓ **Нещо голямо се задава на имотния пазарцените за тези българи ще...**

Предлагат държавата да осигури евтини жилища за младите. Това е една от мерките за решаване на демографския проблем, посочена от ЕК.

Според **Росица Стелиянова, директор Програми и проекти към АИКБ** и бивш зам.-министър на труда, това е част от пакет от мерки, насочени към родители и младежи.

"Целта е да се осигурят жилища на млади хора, но не в отдалечени региони. Напротив - в по-големите градове, където младите могат да намерят работа. В момента в България има мерки за младите, които не са добре разгърнати.

Една от тях е при преместване да се предоставят 300-400 лева месечно за заплащане на наем, такси за детска градина и интернет, както и около 600 лв. да пренасяне на покъщнината. За да има устойчива заетост, трябва да се наложи таван на наемите и на кредитирането за младежи", заяви тя пред NOVA NEWS.

По думите ѝ е възможно инвеститорите в големите градове да отделят апартаменти, които да се продават на млади семейства на преференциални цени, срещу данъчни облекчения.

✓ **Предлагат революция с жилищата за младите семейства**

Нова тенденция обръща имотния пазар. Тя засяга само младите и е насочена към преодоляването на демографската криза.

Предлагат държавата да осигури евтини жилища за младите. Това е една от мерките за решаване на демографския проблем, посочена от ЕК.

Според **Росица Стелиянова, директор Програми и проекти към АИКБ** и бивш зам.-министър на труда, това е част от пакет от мерки, насочени към родители и младежи.

"Целта е да се осигурят жилища на млади хора, но не в отдалечени региони. Напротив - в по-големите градове, където младите могат да намерят работа. В момента в България има мерки за младите, които не са добре разгърнати.

Една от тях е при преместване да се предоставят 300-400 лева месечно за заплащане на наем, такси за детска градина и интернет, както и около 600 лв. да пренасяне на покъщнината.

За да има устойчива заетост, трябва да се наложи таван на наемите и на кредитирането за младежи", заяви тя пред NOVA NEWS.

[X News](#)

✓ **Международен семинар за повишаване на осведомеността за социалната икономика**

В рамките на проект „Социална икономика – Регионални политики за подпомагане на предприятията от социалната икономика“ /SECON/ по програма ИНТЕРРЕГ VI С Европа 2021-2027 се проведе работна среща между партньорите от 9 страни. Срещата бе организирана от Община Хасково под формата на работен семинар с практическа насоченост.

Проектът SECON има за цел да стимулира подобряването на политиката и да улесни обмена на най-добри практики за насърчаване на социалната икономика в регионите на ЕС. Признавайки потенциала на социалната икономика като катализатор за устойчив растеж и развитие на общността, проектът възнамерява да създаде благоприятна среда, която подкрепя нейния напредък. За да постигне това, SECON предприема широка гама от дейности, включително регионални и междурегионални инициативи за обучение, разработване на проучвания и доклади и усилия за обмен на знания.

Всички партньорски организации в проекта се включиха в работната среща, а по-голямата част от тях успяха и да присъстват лично. На място се включиха представители на регион Рейн-Некар (Германия), провинция Фламандски Брабант (Белгия), Съвета на окръг Харгита (Румъния), регион Мазовецкие (Полша), Община Оливейра де Аземеиш (Португалия), Район за планиране на Рига (Латвия), Община Хасково (България), както и на КМОР (Център за социално действие и иновации) – гръцка неправителствена организация, силно ангажирана със социални проекти. Дистанционно във форума участваха представители на водещия партньор регион Пелопонес (Гърция), на испанската организация Министерство на земеделието, развитието на селските райони, населението и територията – Екстремадура (Испания), както и представители на местни неправителствени организации и социални предприятия, на Областна администрация Хасково и местни неправителствени организации със социална насоченост.

Участниците се запознаха с текущото състояние на социалното предприемачество в България и в община Хасково. Обсъдени бяха добрите отношения между Общината и местните и партньорски организации. Последва дискусия, както и обмяна на опит и добри практики между различните партньори. С помощта на Ивелина Кадири – маркетинг експерт с богат научен опит, бяха отработени казуси с практическа насоченост, които нагледно показаха, че въпреки различията, социалните проблеми са идентични навсякъде. **Росица Стелиянова, директор „Програми и проекти“ на Асоциация на индустриалния капитал в България** представи законовата рамка, възможностите и препятствията пред социалната икономика.

Една от целите на проекта SECON е стартирането на социално предприятие в рамките на общността, за да имат хората в неравностойно положение по-добър шанс за самостоятелно развитие, образование и добра работа, за по-високо качество на живот.

Социалното предприемачество е заложено в Плана за интегрирано развитие на община Хасково, като част от справедливия преход към кръгова и зелена икономика. В рамките на Европейския съюз, социалното предприемачество заема все по-ключова роля в устойчивото развитие на общността и е изключително важно за установяване на социална справедливост и равни възможности.

В рамките на Международния форум бяха посетени Монумент Света Богородица и други важни за града ни туристически обекти.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ НСИ отчита леко покачване на коефициента на безработица

Леко покачване на коефициента на безработица у нас спрямо същия период за миналата година отчита НСИ.

Коефициентът на безработица е 4%

Безработните лица през третото тримесечие на 2023 г. са 125 000, от които 69 900 (55.9%) са мъже и 55 100 (44.1%) - жени.

В сравнение с третото тримесечие на 2022 г. броят на безработните лица се увеличава с 14 000, или с 12.6%. За същия период коефициентът на безработица нараства с 0.4 процентни пункта и достига 4.0%, съответно 4.3% за мъжете и 3.8% за жените.

Коефициентът на заетост за населението на възраст 15 - 64 навършени години намалява с 0.6 процентни пункта в сравнение със същото тримесечие на 2022 г. и достига 71.5%.

Коефициентът на икономическа активност за населението на възраст 15 - 64 навършени години е 74.6%, като в сравнение с третото тримесечие на 2022 г. намалява с 0.2 процентни пункта.

Обезкуражените лица на възраст 15 - 64 навършени години са 36 000, или 3.6% от икономически неактивните лица в същата възрастова група.

✓ Облекчават мерките за продажба на храни и живи животни по пазарите

Българската агенция по безопасност на храните актуализира мерките за контрол на предлаганите на територията на пазарите в страната живи животни и храни. Разрешава се организирането и провеждането на пазари за всички видове животни, с изключение на свине и птици, включително и екзотични птици. Разрешава се продажбата на храни от животински произход.

В сила остава забраната за предлагане на пазарите и от временни и подвижни обекти за търговия с храни като яйца и прясно птиче месо – разфасовки и месни заготовки от птиче месо. Разрешена е продажбата на термично преработени продукти от птиче месо, предназначени за директна консумация.

Проверки по пазарите след забраната за продажба на животинска продукция

Продължава засиленият контрол на пазарите за спазване на наложените мерки, като при констатиране на нарушения на забраните инспекторите на Агенцията по храните ще предприемат административни мерки, предвидени в националното законодателство.

При промяна на епизоотичната обстановка в страната мерките ще бъдат актуализирани своевременно.

БНР

✓ За работата на занаятчиите: Това е сериозен пазар, на който трябва да има регламент

Общото събрание на Националната занаятчийска камара преизбра досегашния си председател Иван Влаев. Представители на сдружението се събраха в Габрово, като на форума бяха обсъдени и проблемите, свързани с дейността на организацията.

След промените в Закона за занаятите още през 2011 година цели гилдии и сектори в занаятчийството отпадат и от 129 занаятчийски професии остават едва 57.

Така голяма част от тях се упражняват от изпълнители, които не са полагали изпит по професия и нямат майсторско свидетелство, обясни председателят на Националната занаятчийска камара Иван Влаев и коментира, че това е ключов проблем и оттам произтичат последствия и за потребителите, и за Камарата, чиито възможности за притоци на финансиране за крайно ограничени:

"Всички казват "майстор готвач" или "шеф готвач" - няма ги, не са занаятчиите тези хора, непонятно защо. И зидарят, който зида къщи, няма го и това. Когато този човек е сертифициран, това майсторско свидетелство за много от хората е договорът между ползвателя на услугата и извършителя на услуга. Това е спокойствието".

Връщането на отпадналите занаятчийски професии в списъка остава основна тема в диалога между законодателя и Камарата, посочва Влаев:

"За момента нямаме диалог въпреки предизборните обещания на много от партиите. Никои не си дава сметка, че това е един сериозен пазар, на който трябва да има регламент."

20 Регионални занаятчийски камари членуват към националната. По думите на нейния председател занаятчиите у нас са около 20 хиляди души.

✓ КФН: Активите на частните пенсионни фондове надхвърлят 21,3 млрд. лева

Активите на частните пенсионни фондове надхвърлят 21,3 милиарда лева и за едногодишен период нарастват с над 17%. Това сочат данните на Комисията за финансов надзор за резултатите от дейността по допълнителното пенсионно осигуряване за първите девет месеца на годината. Общо осигурените в четирите вида пенсионни фондове са близо 5 милиона души.

Над 80 процента от осигурените са концентрирани в най-масовите, универсални, пенсионни фондове, в които задължително се осигуряват родените след 31 декември 1959 година. Делът на осигурените в доброволните и професионалните фондове е съответно 13 и малко под 7 на сто. Най-бързо нарастват нетните активи на универсалните фондове, които отчитат ръст от над 18 на сто спрямо 30 септември миналата година. През първите девет месеца на тази година над 16 000 души са избрали да получават средствата си от универсалните фондове разсрочено.

Средният размер на изплатените пенсии през деветмесечието е малко над 227 лв., а средният размер на разсроченото плащане - 407 лева. В сравнение с деветмесечието на 2022 година те се увеличават съответно с 16 и 65 лева.

✓ Лагард, ЕЦБ: Европа се нуждае от собствена Комисия по ценни книжа и борси

Европа се нуждае от собствена версия на Комисията по ценни книжа и борси на САЩ (SEC) и от единна фондова борса, за да събере достатъчно пари, с които да посрещне предизвикателствата, пред които е изправен регионът, заяви в петък председателят на Европейската централна банка Кристин Лагард, съобщава "Файненшъл таймс".

В своя реч във Франкфурт Лагард посочи, че "създаването на Европейска SEC", която да замени мозайката от национални регулатори, ще помогне да се съберат огромните суми, необходими за справяне с тройните предизвикателства на "деглобализацията, демографията и декарбонизацията".

Говорейки на Европейски банков конгрес, Лагард призова за консолидация сред националните финансови борси в Европа, като каза, че "един истински европейски капиталов пазар се нуждае от консолидирани пазарни инфраструктури – и това е мястото, където частният сектор също може да покаже своята решителност".

[Мениджър](#)

✓ Тристранката обсъжда проектобюджетите на държавата, НЗОК и ДОО във вторник

Националният съвет за тристранно сътрудничество ще проведе заседание във вторник, на което ще бъдат обсъдени проектобюджетите на държавата, на Националната здравноосигурителна каса и на държавното обществено осигуряване за 2024 година, съобщи БНР. Основните критики на синдикатите са свързани със заложената за догодина политика по доходите, и те настояват за промени.

По отношение на политиката по доходите в бюджета за 2024 г. е отразено увеличението на минималната работна заплата от 1 януари 2024 г. - от 780 лв. на 933 лв. Осигурени са в целогодишен размер за 2024 г. и следващите години средства в резултат от направени увеличения на разходите за персонал през 2023 г. на отделни бюджетни структури. Предвидени са и 290 милиона лева за заплатите на педагогическия персонал. За възнаграждения на персонала в останалите бюджетни организации са предвидени общо 375 милиона лева, като намеренията са средствата да се разпределят по специална методика. Според синдикалните експерти това е недостатъчно, тъй като ще бъде под условие и не за всички служители.

Те настояват да се обърне специално внимание на възнагражденията в редица сектори, сред които културата, земеделието, висшето образование. От КНСБ вече поискаха номинален ръст на заплатите минимум с 15 процента, за да може след елиминиране на 5-те процента прогнозна инфлация, реалният им ръст да е поне 10 на сто. Намеренията на финансовото министерство са, след като бъде изпълнен поетият ангажимент проектобюджетът бъде преработен, следващата седмица да бъде дискутиран с бизнеса и синдикатите, да бъде приет от Министерския съвет, и да бъде внесен за разглеждане и в парламента.

✓ Goldman Sachs: ОПЕК няма да допусне цената на петрола Брент да падне под \$80 за барел

ОПЕК няма да допусне цената на петрола сорт Брент да падне под 80 долара за барел през 2024 г., смята анализатори на американската Goldman Sachs Group, ръководен от Даан Струйвен, съобщи MarketWatch.

"Смятаме, че ОПЕК чрез способността си да влияе върху цените ще осигури диапазон за Брент от 80-100 долара за барел, включително долната граница поради своята "пут опция" (OPEC put, възможност за постигане на желаните цени чрез ограничаване на производството - бел. ред.), а горната - поради свободния капацитет", пишат анализаторите.

В същото време, на фона на силното търсене, дефицитът на световния пазар ще бъде 700 000 барела дневно през следващата година спрямо 300 000 барела дневно през 2023 г., смятат от Goldman.

"По този начин очакваме, че дефицитът на петролния пазар, който сега е само малко по-висок от обичайното, въз основа на търговските резерви в страните от ОИСР, ще нарасне умерено, но производителите все още ще разполагат със сериозен резерв, за да потиснат шоковете, свързани с нарастването на този дефицит в краткосрочен план", заявиха анализаторите. - Благодарение на този резерв новият суперцикъл на петролния пазар се отлага, но не може да бъде напълно изключен, като се има предвид колко сериозни изглеждат дългосрочните фактори за бъдещите дефицити в предлагането," се казва още в анализа на Goldman Sachs Group.

"Като се има предвид нарастването на свободния капацитет, "опцията за продажба" на ОПЕК не изглежда толкова силна, колкото преди година, но смятаме, че ако цените се консолидират под 80 долара за барел, ОПЕК+ вероятно ще увеличи производството си по-бавно", заявиха от Goldman.

Освен това цените би трябвало да останат над 80 долара за барел поради "мекото приземяване" на световната икономика, при което основната инфлация се връща към целевите нива, без да се нанасят значителни вреди на пазара

на труда или на търсенето на петрол. И накрая, ако цените се понижат, нетното търсене на петрол в САЩ ще нарасне, което също ще подкрепи котировките, смятат анализаторите на банката.

Въпреки това цените не би трябвало да се фиксират над 100 долара за барел през 2024 г., не само поради свободния капацитет, но и поради използването на петролните резерви в Китай, казват анализаторите.

✓ Основателят на Alibaba ще продаде акции на компанията на стойност 871 млн. долара

Семейният тръст на основателя на Alibaba Group Holding Джак Ма ще продаде 10 милиона акции на компанията на обща стойност около 871 млн. долара. Според документите, изпратени до Комисията по ценните книжа и фондовите борси на САЩ (SEC), акциите ще бъдат продадени на 21 ноември от фондовете JSP Investment и JC Properties, които са част от тръста.

Джак Ма ще се оттегли от поста си на ръководител на борда на директорите на Alibaba през 2019 г.

В четвъртък Alibaba обяви, че се е отказала от плановете си да отдели бизнеса си с облачни технологии в самостоятелна компания след неотдавнашното разширяване на ограниченията върху износа на съвременни компютърни чипове от САЩ за Китай.

ADR-акциите на компанията се понижиха с 9,1% в края на търговията на 16 ноември и губят 4% в предборсовата търговия в петък. От началото на тази година стойността им е спаднала с 10,2%.

3e-news.net

✓ Министър Андрей Цеков: Строим 5 магистрала, разрешаването на правния казус с индексацията на „Хемус“ до месец ще отпуши строителството

„До края на месеца, най-късно през декември, се очаква да се разреши правният казус с индексацията на цените за строителството на магистрала „Хемус“.“

Това заяви министърът на регионалното развитие и благоустройството Андрей Цеков в предаването „Събуди се“ на Нова телевизия. Той беше категоричен, че основният проблем на „Хемус“ е начинът, по който е възлагано строителството – без спазване на правилата на Закона за обществените поръчки. Затова дълго не се работеше по този обект.

„Разрешаването на правния казус ще даде възможност на строителните фирми да започнат да работят с темповете, разписани в графици“, допълни министърът

„Истината е, че у нас едновременно строим 5 магистрала, което не е нормално за една държава. Бюджетът е една рамка, която дава гъвкавост на министрите да инвестират пари там, където има проектна готовност. В бюджета на АПИ има 2,5 млрд. лева и съм сигурен, че в момента, в който бъде разрешен правният казус с индексацията на цените по договори за „Хемус“ ще се активира строителството. Това ще стане до края на годината“, подчерта той и допълни, че изграждането на тези магистрала е много важно за страната ни, за да имаме регионална свързаност със съседните държави.

В процес на изграждане освен магистрала „Хемус“, са и магистралите „Европа“, „Струма“, Русе-Велико Търново, скоростният път Видин – Ботевград.

Добрата новина е, че лот 1 на магистрала „Хемус“ може да бъде завършен в рамките на следващата година. При индексацията на договорите лот 3 може да бъде достроен следващата година, а лот 2 – да напредне две трети. По последни разчети аутобанът може да стигне до Велико Търново около 2027-ма година, но за 7-и и 8-и участъци се налага да се промени трасето, стана ясно от думите на министъра.

Двата лота на скоростния път Видин – Ботевград между Мездра и Ботевград трябва да са готови до края на 2025 г., като в края на тази година трябва да се отвори трасето за движение, но ще продължи работата по изграждането на мостовите съоръжения.

„Строителството винаги създава дискомфорт на живущите около строежа и не е нормално в следствие на взривни работи да се стига до щети“, коментира Андрей Цеков създаването на напрежение след контролираните взривни работи край село Ребърково, където текат строителни работи по модернизацията на трасето Мездра – Лютидол. Според него в този случай очевидно става въпрос за неспазване на технологиите за работа с взривни вещества. От направената от АПИ проверка става ясно обаче, че формално са спазени всички изисквания.

„Не е нормално при контролирани взривни дейности да има щети. Очевидно проектът е бил неправилен, контролът е бил недостатъчен, трябва да се вземат мерки от надзорните органи, за да не се повтори“, заяви още Цеков.

Регионалният министър уточни, че настоящият проект за довършването на магистрала „Струма“ е за трасе по източния склон на Кресненското дефиле. Той припомни, че в управленската програма на правителството е записано, че решението едното платно на магистралата да минава през дефилето е неудачно и се търсят варианти то да бъде изнесено извън дефилето.

„Това категорично нищо няма да забави“, увери министърът и добави, че в момента е възложено строителството само на трасето през източния склон. Договорът за завършването на участъка е до 2027 г. Другото трасе – през Кресненското дефиле, не трябва да се строи, категоричен е Андрей Цеков. То може да е временно, докато се построи трасе извън дефилето.

Регионалният министър обяви и резултатите от продължаващите през октомври проверки на още 14 пътни участъка в гаранционен срок. Тестовите с профилограф и сондажни ядки стартираха през септември. През октомври са изследвани близо 242 км. Взети са и 129 сондажни проби. Резултатите показват, че е установен един участък с пропадане и слягане на асфалта, в 3 недостатъчна дебелина на асфалта, а при 7 моста има констатирани конструктивни дефекти. Всички изпълнители са поканени да си отстранят недостатъците.

„Когато контролът е неизбежен и когато знаят, че ще бъдат проверени, няма да допускат икономии на асфалт“, беше категоричен министърът. Той допълни, че строителните компании вече отстраняват установените несъответствия при първия етап на проверката през септември на други пътни участъци в гаранционен срок.

„Имаме пълна мобилизация за зимното поддържане, има сключени договори за зимно поддържане на републиканските пътища, 1583 снегорина са в готовност за почистване на снега в цялата страна“, съобщи още Цеков. Той беше категоричен, че управлението на страната е стабилно и няма сензация в политическата ситуация от последните дни.

„Управлението винаги е под риск във всяка парламентарна република, особено, когато се крепи на мнозинства между партии, които са политически опоненти по много теми“.

Според Андрей Цеков обединяващите приоритетите са много по -силни от временните дразги.

✓ Министър Богданов: Над 97 милиона лева нови щети за държавата, заради купено задължение от ДКК през 2018 г.

„Държавната консолидационна компания (ДКК) е изгубила на първа инстанция дело за 75 млн. лева. Постановено е решение, с което искът за установяване на вземанията, от Кемира ЕООД по сключен между ДКК и Малаз ЕООД договор за цесия, е отхвърлен. Договорът за придобиването на вземания е на стойност 97,4 млн. лева. Това са нови финансови щети за държавата“. Това обяви министърът на икономиката и индустрията Богдан Богданов.

Министърът определи ситуацията като пореден удар за ДКК, при който потенциално държавата е ощетена с 97 млн. лева. Той уточни, че става въпрос за цесии, които ДКК е придобила през 2018 г. в договор с дружеството "Малаз". Тези цесии са придобити от КТБ чрез дружества в орбитата на банката, включително и дружеството "Кемира", което е акумулирало тези задължения, които впоследствие ги придобива ДКК. Договорът между "Малаз" и ДКК за придобиването на вземания е на стойност 97,4 млн. лева. Срещу тази сума ДКК е изплатило на "Малаз" 24,352 млн. лева.

Той посочи, че след проверка се оказва, че на 8 януари 2018 г. министерството получава доклад от ДКК от страница и половина и в него се казва, че ДКК иска да започне преговори с потенциален продавач на въпросните задължения. Един ден след това ДКК взема решение да придобие задълженията и в нов доклад до министъра се иска разрешение да подпишат договора за цесията, обясни хронологията министърът. Разрешението е получено в края на деня - на 10 януари.

Министърът изтъкна като изключително притеснителен факта, че за два дни държавата решава да придобие задължение от 97 млн. лева. „На 10 януари, ДКК получава подписа на министъра. На два транша са платени средствата - през януари и в средата на февруари (25 млн. лв.). Така е придобит дълг от 97 млн. лв., който в момента е в баланса на ДКК“, разясни министър Богданов.

Икономическият министър обясни, че ДКК е загубила делото, защото не е успяла да покаже необходимите документи, които са основание, за да докаже претенцията си срещу "Кемира". „В Министерството на икономиката и индустрията и в ДКК липсват договорът за цесия, както и други свързани документи“, уточни Богданов.

„С правния екип на ДКК обсъждаме следващите стъпки, които ще предприемем. Трябва да сме наясно с възможните рискове за компанията“, коментира министърът. Към момента по делото държавното дружество трябва да заплати такса в размер на 750 000 лв. лева. Богданов уточни, че ако се вземе решение за обжалване, сумата ще нарасне до 1.5 млн.

Министърът обяви, че още днес, на база на решението на съда, ще бъдат сезирани ДАНС и прокуратурата – от една страна, заради липсата на документи и от друга, за да бъде установено как документ без подпис е породил правно основание.

Относно нереализирания правителствен комплекс министър Богданов обяви, че заедно с ръководството на ДКК, са поискани възстановяване на дадени средства от изпълнителя, които са в размер на 66 млн. лева, и които са платени авансово без обществена поръчка. През следващата седмица се очаква отговор относно връщането на сумата по сметка на „Монтажи“ ЕАД и оттам към ДКК. „Необходимо е това да се случи в спешен порядък, заради лихвите, които текат всеки ден“, каза Богданов. Припомняме, че за платените авансово над 80 млн. лв. за нов правителствен комплекс ДКК ползва кредит от Българската банка за развитие и плаща милиони за лихви на година.

Министър Богданов отчете и свършеното от новото ръководство на ДКК за последните два месеца. По думите му дружествата, чийто принципа е компанията, вече имат изготвени бизнес програми, направени са финансовите отчети за 2021 г. и за 2022 г. Той обяви, че предстоят конкурсите за нов управленски екип като се гарантира прозрачност при тяхното провеждане.

По думите му близо 700 млн. лв. са потенциалните финансови щети за ДКК до момента. В тях се включват загубите за ремонтите и реконструкциите на язовирите, за нереализирания правителствен комплекс, за рамковия договор за придобиване на вземания и дялови участия между ДКК и Малаз ЕООД, както и за разходите по заведеното дело по казуса.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ Отстраняването на Алтман от OpenAI роди смесица от изненада, ужас и бурни спекулации

OpenAI, пионерът на широко използваните инструменти, които генерират специализирано цифрово съдържание въз основа на елементарни запитвания, отстрани своя съосновател и главен изпълнителен директор Сам Алтман и загуби още един висш ръководител след поредица от ескалиращи разногласия по фундаментални въпроси в основата на изкуствения интелект: Как да се осигури безопасността на технологията и същевременно да се печелят пари от нея.

Алтман влезе в конфликт с членовете на борда, особено с Иля Суцкевер, съосновател на OpenAI и главен учен на компанията, относно това колко бързо да се развие т.нар. генеративен изкуствен интелект, как да се комерсиализират продуктите и какви стъпки са необходими, за да се намалят потенциалните вреди за обществото, твърди човек, който е пряко запознат с въпроса. Това лице е помолило да не бъде идентифицирано, тъй като обсъжда поверителна информация.

Директорите на базираната в Сан Франциско OpenAI шокираха света на изкуствения интелект в петък, като обявиха, че уволняват Алтман, заявявайки, че са загубили доверие в неговото ръководство и че "той не е бил последователно откровен в комуникацията си с борда". В рамките на няколко часа Грег Брокман, съосновател на OpenAI, който беше председател на борда, заяви, че също ще напусне компанията. В публикация в X, бившия Twitter, Брокман написа: "Въз основа на днешните новини напускам".

Общността на изкуствения интелект отдавна не е съгласна с това колко бързо да се разработят инструменти, способни да генерират широк спектър от изображения, софтуерен код и блокове от текст бързо, с минимално подсказване. Някои твърдят, че оставена без контрол, технологията представлява заплаха за потребителите, докато други казват, че забавянето би било безотговорно и би могло да изложи хората на риск - да речем, като лиши болните от лекарства, които ИИ открива по-бързо. Подобни спорове тормозят OpenAI от самото ѝ създаване, а разногласията относно безопасността и комерсиализацията са причината Илон Мъск да прекъсне връзките си с OpenAI през 2018 г. Те обясняват и защо група служители напуснаха през 2020 г. и основаха конкурентната компания Anthropic.

Докато обявяваше напускането на Алтман, управителният съвет на OpenAI също така заяви, че Мира Мурати, инженер от албански произход, завършила Дартмут, която помогна за разработването на някои от най-известните продукти на компанията като неин главен технологичен директор, ще изпълнява функциите на временен главен изпълнителен директор на OpenAI.

Наред с разногласията по отношение на стратегията, членовете на управителния съвет се противопоставиха и на предприемаческите амбиции на Алтман. Според лице, запознато с инвестиционното предложение, Алтман е искал да набере десетки милиарди долари от държавни инвестиционни фондове от Близкия изток, за да създаде стартър за чипове с изкуствен интелект, който да се конкурира с процесорите на Nvidia Corp. Алтман е водил преговори с председателя на SoftBank Group Corp. Масайоши Сон за многомилардна инвестиция в нова компания, която да произвежда хардуер, ориентиран към изкуствения интелект, в партньорство с бившия дизайнер на Apple Джони Айв.

Суцкевер и неговите съюзници в борда на OpenAI се възмутиха от усилията на Алтман да набере средства от името на OpenAI и изразиха опасения, че новите предприятия може да не споделят същия модел на управление като OpenAI, каза посоченото лице.

Вълната от тези стъпки беше усетена широко в OpenAI и в целия технологичен пейзаж. "Сам и аз сме шокирани и натъжени от това, което бордът на директорите направи днес", написа Брокман в публикация в X, бившия Twitter. "Ние също все още се опитваме да разберем какво точно се е случило."

Брокман каза, че бордът е разговарял с Алтман на среща в Google, където Суцкевер е съобщил новината: "Иля каза на Сам, че е уволнен и че новината ще излезе много скоро". Ходът е бил внезапен и е изненадал повечето хора, близки до компанията, включително и Алтман - на когото бързо е бил отрязан целият достъп до електронната поща и устройствата на компанията.

Ръководителите на Microsoft Corp., най-големият инвеститор в OpenAI, също бяха изненадани. Главният изпълнителен директор на Microsoft Сатя Надела е бил "зашеметен" от новината и е бил бесен, според човек, който е пряко запознат с неговото отношение към случая.

Притесненията на Суцкевер се засилват през последните месеци. През юли той сформира нов екип в компанията, който да постави под контрол "свърхинтелигентните" бъдещи системи за изкуствен интелект. Преди да се присъедини към OpenAI, израелско-канадският компютърен учен е работил в Google Brain и е бил изследовател в Станфордския университет.

Преди месец отговорностите на Суцкевер в компанията бяха намалени, което отразяваше търканията между него и Алтман и Брокман. По-късно Суцкевер подаде жалба до борда, като спечели някои членове, включително Хелън Тонер, директор по стратегията в Центъра за сигурност и нови технологии в Джорджтаун.

Уволнението на Алтман също така шокира водещи инвеститори и стартъпи в Силициевата долина и хвърли най-обещаващата технологична индустрия в състояние на несигурност.

Компаниите, които се отказват от основателите си, са част от повтарящите се легенди за Силициевата долина. Apple уволни Стив Джобс през 1985 г.; Twitter уволни съоснователя си Джек Дорси през 2008 г. И двамата ръководители се върнаха в компаниите си години по-късно. Но напускането на Алтман може да окаже по-голямо влияние върху индустрията, която той започна да представлява.

Незабавната реакция на технологичния свят беше смесица от изненада, ужас и бурни спекулации. Груповите чатове в бранша се запалиха, а инвеститори и технологични лидери обменяха теории в социалните медии за това какво е накарало борда на OpenAI да уволни известния си главен изпълнителен директор. При липсата на информация от компанията, платформата за залози за прогнози Manifold Markets започна да приема залози за причината.

От късната сутрин в петък Алтман все още изпращаше редовни имейли до служителите като главен изпълнителен директор. Той дори се появи на няколко събития в четвъртък, като представи OpenAI в лекция на срещата на върха на Азиатско-тихоокеанското икономическо сътрудничество в Сан Франциско и присъства на вечерно събитие, свързано с фестивала Burning Man, където говори за бъдещето на изкуството на изкуствения интелект.

По-рано този месец компанията проведе първата си конференция за разработчици, известна като DevDay, която разпали вълнението около нейните продукти. "Мисля, че общността на разработчиците наистина обича да следва смели визионери и DevDay се случи, аз бях там и вълнението беше просто извън класациите", каза Мат Шлихт, главен изпълнителен директор на Octane AI. "И това беше преди седмица."

OpenAI стартира през 2015 г. като организация с нестопанска цел, но бизнес моделът ѝ се развива. Известността на компанията рязко нарасна миналата година, след като тя представи публично своя чатбот ChatGPT, който развълнува потребителите с креативна, елегантна проза и подтикна потребители, организации и фирми да преосмислят начина си на работа. В началото на тази година компанията води преговори за продажба на съществуващите акции на служителите при оценка от 86 млрд. долара, което я изстреля в редиците на най-ценните стартъпи в света.

Алтман също имаше огромно присъствие в света на технологиите, като подкрепяше и участваше в редица стартиращи компании. Той беше и водещ посланик на изкуствения интелект и напускането му може да подкопае по-широката вяра в технологията. Но както и при предишните скандали, някои прогнозираха, че индустрията ще приеме новината спокойно.

"Не мисля, че това ще разклати нищо доверие в технологиите", казва Кори Клипстен, главен изпълнителен директор на Swan, фирма за финансови услуги в областта на биткойн. "Мисля, че това ще накара хората да се вгледат наистина внимателно в това какви са пристрастията и правилата или протоколите, които съществуват в структурата на OpenAI."

Въпреки че е шокиран и натъжен, Алтман е бил оптимистично настроен късно вечерта в петък, според близък до него човек. В друг пост в X Алтман казва: "Обичам всички ви". Той добави: "Днешният ден беше странно преживяване в много отношения. Но и едно неочаквано преживяване - беше нещо като да прочетеш собствената си надгробна реч, докато си още жив. Изливането на любов е страотно."

Според един от хората Алтман вероятно ще основе друга компания и ще работи с бивши служители на OpenAI. След уволнението на Алтман имаше вълна от напускащи и вероятно през следващите дни ще има още, каза това лице.

В друга публикация Алтман предположи, че ще има какво да каже за компанията в бъдеще: "Ако тръгна да се заяждам, управителният съвет на OpenAI следва да ме потърси за възстановяване на стойността на акциите ми." Алтман е известен с това, че е заявил, че има нулев дял в стартапа.

✓ **Маратонът на глобалното повишаване на лихвите може да продължи и в скандинавските страни**

Централните банки в САЩ, еврозоната и Обединеното кралство засега са приключили с повишаването на лихвените проценти, но техните колеги в северната част на Европа не са толкова сигурни.

В четвъртък шведската Риксбанк може да произведе още един залп от четвърт пункт и да повиши основния си лихвен процент до 4,25%, за да се бори с инфлацията - или не, зависи от това кого слушате.

Икономистите и инвеститорите са разделени по отношение на резултата, като някои твърдят, че шведските служители могат да изберат да разширят продажбите на активи вместо това, заедно със сигнал, че могат да повишат лихвения процент отново в началото на следващата година.

Разделението може да обхване и управителния съвет на Риксбанк, който е бил единодушен по всички решения за лихвените проценти с изключение на едно, откакто Ерик Тедин стана управител през януари.

Норвежката централна банка - първата в Групата на 10-те основни валутни юрисдикции, която започна да повишава лихвените проценти - може да се утеши с понижаването на очакванията за повишение на цените, както и на растежа на заплатите. Дори и при това положение е възможно още по-голямо затягане на мерките при решението на 14 декември, не на последно място след неотдавнашното ускоряване на базисната инфлация.

В сравнение с колеги като Федералния резерв, Европейската централна банка и Английската централна банка скандинавците са особено фокусирани върху валутния натиск.

Наблюдение на скандинавската инфлация

Шведските политици видяха, че част от работата им за овладяване на инфлацията е провалена от непрестанното отслабване на кроната, което оскъпява вносните стоки. Макар че напоследък валутата укрепна, тя остава уязвима от влошаване.

По същия начин в Норвегия именно слабостта на кроната, заедно с последните данни за потребителските цени, накара някои икономисти да преразгледат призивите от непроменени лихвени проценти към увеличение. "Повишението

през декември е съвсем актуално", прогнозираха неотдавна анализаторите на Nordea Bank Abp Дане Чеков и Киетил Олсен.

Един от скандинавските партньори може да задържи лихвите тази седмица, но само защото вече е направил толкова много. В сряда централната банка на Исландия предполага, че съгласно собственото си проучване сред пазарните агенти ще запази референтната лихва на 9,25%. Това е и резултатът, прогнозиран от двама от най-големите кредитори на острова - Landsbankinn и Islandsbanki.

Политиците там бяха първите в развитите страни, които започнаха да повишават лихвените проценти след началото на пандемията - още през май 2021 г.

"Смятаме, че задържането на лихвите от страна на Риксбанк е много по-вероятно, отколкото повишаването им. Това е призив извън консенсуса и повечето икономисти смятат, че решението е фино балансирано", казва Селва Бахар Базики, икономист на Bloomberg Economics.

На други места протоколите на централните банки в САЩ, еврозоната и Австралия, индексите на мениджърите по покупките в развитите страни и фискалното изявление на Обединеното кралство са сред акцентите през следващата седмица.

По-долу е нашият обзор на предстоящите събития в световната икономика.

Икономика на САЩ

Във вторник Федералният резерв ще публикува протокола от последната политическа среща на длъжностните лица. На брифинг за пресата, след като централните банкери запазиха линията на лихвените проценти, председателят Джером Пауъл намекна, че политиците може да останат настрана, докато оценяват икономиката и инфлацията. Календарът на икономическите данни в САЩ е оскъден през съкратената от почивните дни на Деня на благодарността седмица.

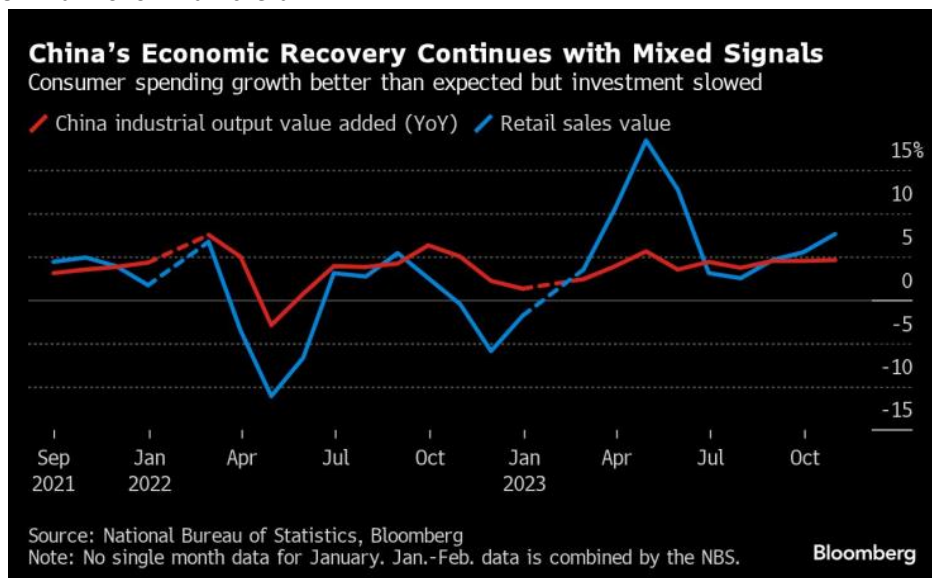
Очаква се данните във вторник да покажат, че продажбите на жилища, притежавани преди това, са останали слаби през октомври, когато лихвите по ипотечните кредити доближиха 8%.

В сряда правителството ще отчете седмичните молби за помощи при безработица и октомврийските поръчки за стоки с дълготрайна употреба.

Индексите на S&P Global за активността в производството и услугите в петък ще приключат седмицата.

Азия

Очаква се в понеделник Китай да задържи основните лихвени проценти по кредитите си на стабилно ниво, въпреки че икономистите очакват допълнително понижение до края на годината на фона на нееднозначното възстановяване на втората по големина икономика в света.

Икономическото възстановяване на Китай продължава със смесени сигнали. Растежът на потребителските разходи е по-добър от очакваното, но инвестициите се забавят

Във вторник Резервната банка на Австралия ще публикува протокола от заседанието си на 7 ноември, когато реши да възобнови повишаването на лихвените проценти.

Очаква се този ден да говорят управителят Мишел Бълок и изпълняващият длъжността ръководител на отдела за вътрешните пазари Карл Шварц, а в сряда Бълок ще произнесе важна реч в края на годината.

В понеделник и сряда Тайланд и Сингапур ще докладват за brutния вътрешен продукт за третото тримесечие, а в четвъртък се очаква централната банка на Индонезия да запази лихвените проценти.

На други места Южна Корея ще публикува ранните си данни за търговията във вторник, което ще даде един от най-ранните изгледи за най-новото състояние на световното търсене, а Япония ще представи последните си данни за националната инфлация в петък. Ако ръстът на цените отново започне да се ускорява, това може да има отражение върху политиката на Японската централна банка.

Европа, Близкия изток, Африка

С отшумяването на инфлацията в Обединеното кралство управителят на Английската централна банка Андрю Бейли ще бъде попитан за улики относно паричните перспективи в показанията си във вторник. Той ще се яви заедно със заместник-управителя Дейв Рамсдън и още двама политици - Катрин Ман и Джонатан Хаскел.

Инфлацията намалява във всички големи индустриални икономики. Но във Великобритания инфлацията все още е по-висока от тази в САЩ и еврозоната

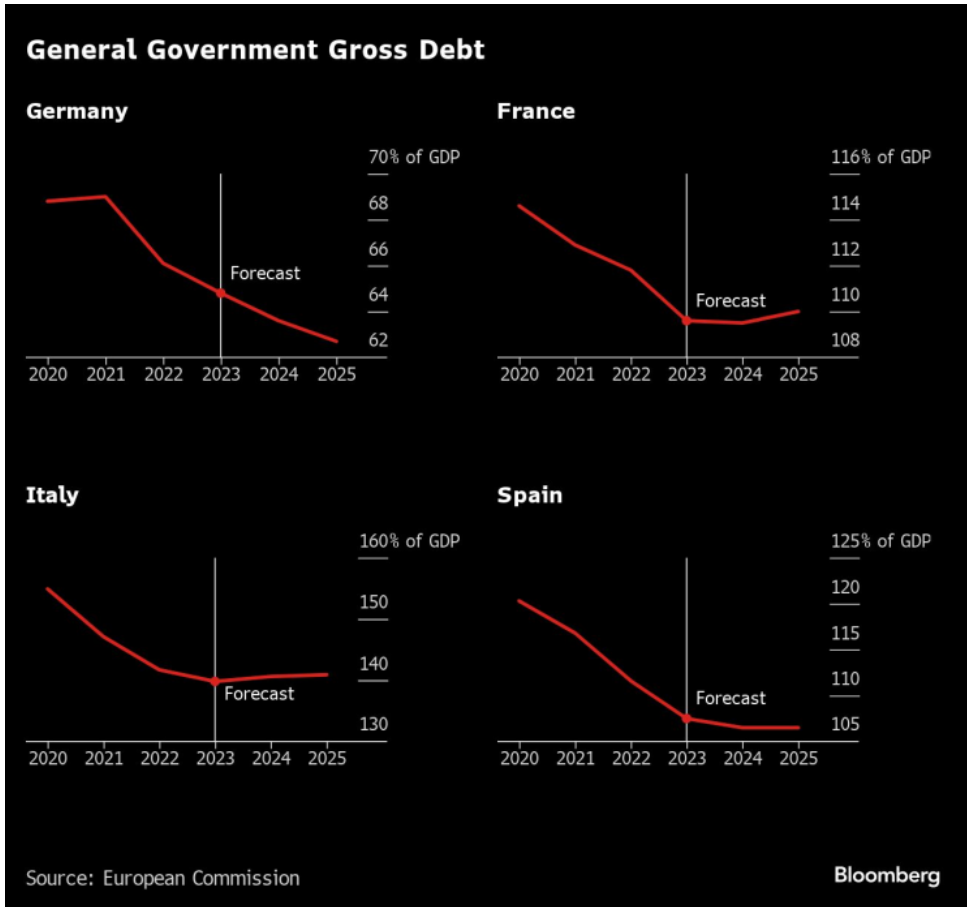
На следващия ден министърът на финансите Джереми Хънт от Консервативната партия ще представи есенното си изявление в рамките на предизборната възможност да намали преднината на лейбъристите в социологическите проучвания.

Според запознати той подготвя пакет от мерки, насочени към растежа, за да стимулира инвестициите и да се справи с проблеми като недостига на работна ръка и подобряването на електрическата мрежа.

Хънт би могъл също така да удължи срока на действие на голямо данъчно облекчение за бизнеса, като в същото време ще натовари големите търговци на дребно и супермаркети с по-високи сметки, тъй като облекченията за бизнес данъци след пандемията изтичат.

Публичните финанси ще бъдат на преден план и в еврозоната. Във вторник Европейската комисия ще публикува бюджетни препоръки за членовете на Европейския съюз - доклад, който е от значение само няколко седмици преди възстановяването на ограничението за дефицита от 3% в блока.

Финансовите министри все още не са постигнали съгласие по рамката за тълкуване на това правило и могат да се срещнат по този въпрос точно когато представителите на Европейската централна банка стават нервни от липсата на споразумение.

Брутен държавен дълг

Перспективите за публичните финанси може да бъдат включени и в изказването на председателя на ЕЦБ Кристин Лагард във вторник в Берлин, където тя ще говори за историята на хиперинфлацията в Германия заедно с министъра на финансите Кристиан Линднер.

Други нейни коментари се очакват в петък, а през седмицата в календара са включени изказвания на няколко други политици.

В сряда ЕЦБ ще оповести последната си оценка на рисковете за финансовата стабилност, а на следващия ден ще бъде публикуван протоколът от октомврийското ѝ решение за лихвените проценти.

Сред ключовите данни ще бъдат потребителското доверие в еврозоната в сряда, индексите на мениджърите по покупките в еврозоната и Обединеното кралство в четвъртък и германският измерител на бизнес доверието Ifo в петък.

На други места в Европа вниманието ще бъде насочено към срещи за определяне на лихвените проценти, като решенията ще бъдат взети в Швеция и Исландия, а едно ще бъде взето и в Унгария. Длъжностните лица в Будапеща може да намалят основния лихвен процент с още 75 базисни пункта, устоявайки на натиска на правителството да направи повече.

В Африка се очаква във вторник големите производители на петрол Нигерия и Ангола да повишат разходите по заемите в опит да ограничат инфлацията, подхранвана от слабостта на чуждестранната валута и премахването на субсидиите за горива.

В сряда се очаква Замбия да повиши лихвените проценти за четвърти пореден път, тъй като сривят на валутата подхранва инфлацията във втората по големина африканска страна производител на мед.

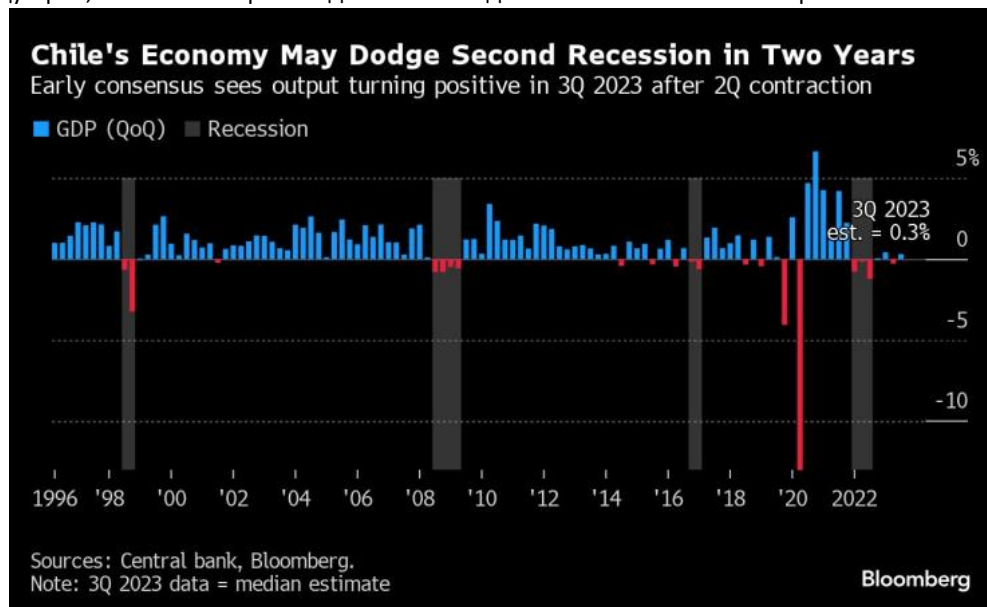
В Южна Африка данните вероятно ще покажат, че инфлацията се е доближила до горната граница на целевия диапазон на централната банка от 3% до 6% на фона на нарастващите разходи за храна и транспорт. Това едва ли ще убеди политиците на най-индустриализираната африканска икономика да увеличат разходите по заемите в четвъртък, тъй като прогнозите са, че то ще бъде краткотрайно.

Централната банка на Турция е готова да повиши лихвените проценти за шести пореден път в четвъртък, след като от юни насам увеличи референтната си стойност повече от четири пъти. Основният лихвен процент вероятно ще достигне

близо 40%, ниво, което според инвеститорите би могло да отключи приток на средства на пазара на облигации в страната.

Латинска Америка

Икономиката на Чили вероятно ще премине от плитък спад през трите месеца до юни към леко разширяване през третото тримесечие, като по този начин ще избегне техническа рецесия благодарение на устойчивото възстановяване на минната индустрия, особено на производството на мед - най-големия износ на страната.

Икономиката на Чили може да избегне втора рецесия за две години. Според ранния консенсус производството ще стане положително през третото тримесечие на 2023 г. след свиването през второто тримесечие

Икономиката на Перу се движи в друга посока, тъй като спадът в минното дело и строителството вероятно е довел до намаляване на производството за трето поредно тримесечие спрямо предходната година. Най-бързо растящата голяма икономика в Латинска Америка през по-голямата част от този век може да се свие като цяло през 2023 г.

Президентските избори в Аржентина в неделя - които предлагат на избирателите избор между министъра на икономиката Серхио Маса и либертарианския аутсайдер Хавиер Милей - вероятно ще засенчат лекия икономически календар. Победителят ще се изправи срещу икономика, която се очаква да се свие с 3% през 2023 г., докато инфлацията е над 180%.

В множеството данни и публикации от втората по големина икономика в Латинска Америка три елемента са на първо място за наблюдателите на Мексико. Икономическата активност вероятно се е забавила в края на третото тримесечие, но по-важното е, че потребителските цени може да са се повишили в началото на ноември.

✓ Исковете за равенство, довели до фалит Бирмингам, плъзват в цяла Великобритания

Исковете за равностойно заплащане, които доведоха до фалит втория по големина британски град, вероятно ще се разпространят върху повече органи на местното самоуправление, задълбочавайки кризата с финансирането, която орязва обществените услуги.

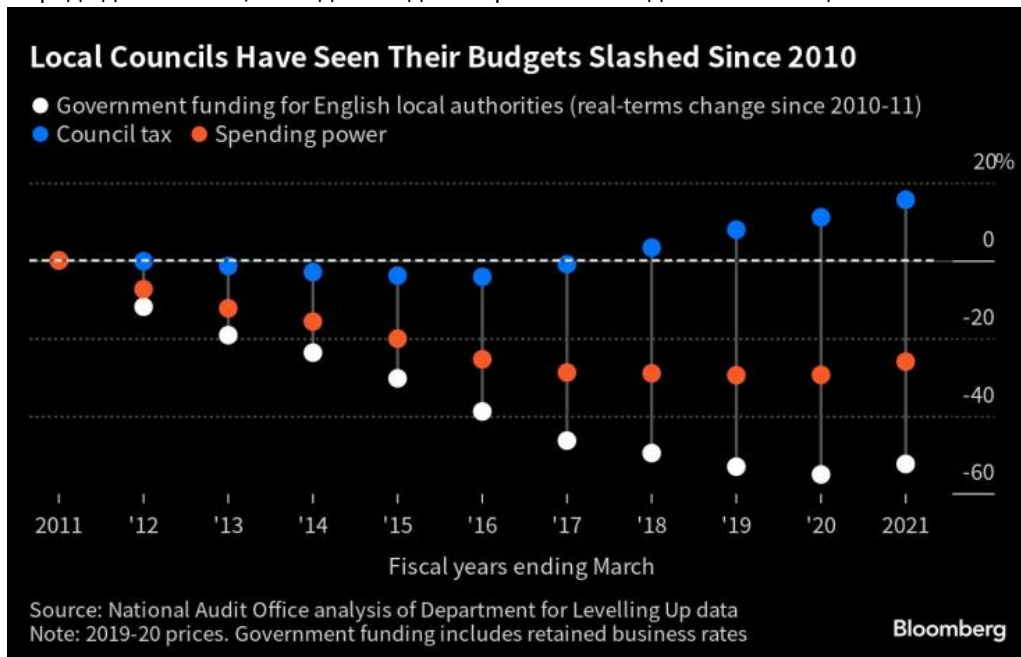
GMV, синдикатът, който оглави съдебните действия в Бирмингам, довели до допълнителни искиове на стойност до 760 млн. паунда (941 млн. долара), заяви, че работи по още десетки разследвания и ще предяви нови искиове през следващите 12 месеца. Случаите са свързани с работни места, на които на жените са били отказани бонуси, предлагани на мъже, работещи на подобно ниво.

"Навсякъде, където потърсихме, открихме някакъв елемент на дискриминация при заплащането - и все още не сме успели да потърсим навсякъде", заяви в интервю Реа Уолфсън, ръководител на отдела за индустриални отношения в GMV. Тя заяви, че това е "междупартиен проблем" и че ще бъдат предприети още правни действия. Консервативното правителство на министър-председателя Риши Сунак се намеси след срива в Бирмингам, който на практика обяви фалит заради мащаба на обезщетението. Назначените от правителството комисари сега разглеждат начините за запущване на дупката във финансите му, включително драстично съкращаване на услугите, продажба на активи и набиране на средства от данъкоплатците.

Повторното провеждане на кампанията на GMB в десетки местни власти би засилило опасенията относно недостатъчното финансиране на обществените услуги в навечерието на общите избори, които се очакват през следващата година. Правителството на Обединеното кралство - независимо дали е под ръководството на консерваторите или на лейбъристите опозиция - ще се бори да запълни недостига на средства, като се имат предвид и без това сериозните ограничения на държавната хазна, които ще бъдат подчертани в сряда в есенното фискално изявление на финансовия министър Джереми Хънт.

Ситуацията поставя лидера на лейбъристите Киър Стармър в трудно положение. GMB е един от 11-те профсъюза, членуващи в лейбъристите, и е вторият по големина донор на партията през първата половина на тази година. Действията на GMB са насочени срещу съвети, управлявани от членове на партията, и могат да влошат кризата в местното самоуправление, която Стармър ще наследи, ако спечели властта на изборите, очаквани догодина.

В същото време двете партии се сочат с пръст една друга: Правителството в Уестминстър твърди, че опозиционната партия е управлявала лошо местните финанси, докато лейбъристите обвиняват водените от консерваторите планове за икономии отпреди десетилетие, че са довели до изчерпване на бюджетите на общините.

Бюджетите на местните съвети са намалени от 2010 г. насам

В основата на спора е решение на Върховния съд на Обединеното кралство от 2012 г., което подкрепя група предимно жени от съвета в Бирмингам, които не получават бонуси, присъждани на служителите на традиционно доминирани от мъже длъжности. Въпреки че през юни градът заяви, че вече е изплатил 1,1 млрд. паунда заради решението, той откри допълнителна сметка, която парализира финансите.

От GMB заявиха, че повече от 3 000 работници са се присъединили към съдебните действия срещу Бирмингам, които според тях са им "откраднали" стотици милиони лири. Работниците, за които се съобщава, че участват в споровете, са се сблъскали с трудности при плащането на сметки и са използвали кредитни карти, за да плащат ежедневните си разходи, преди да бъде разкрит проблемът с равното заплащане.

Стефан Крос, ключов адвокат в битката за равното заплащане, който е представлявал работниците от общините в Бирмингам и Глазгоу, предупреди, че дори и в момента има още "допълнителни задължения на стойност няколко милиарда лири", произтичащи от подобни спорове за равно заплащане, и че има опасност повече власти да бъдат ввлечени в скъпоструваща съдебна битка.

Асоциацията на местните власти, която представлява съветите в Англия и Уелс, също се опасява, че проблемът е широко разпространен и ще бъде една от най-големите заплахи за съветите, които имат намалени буфери след години на напрегнати бюджети и изчерпване на резервите. Миналия месец тя предупреди, че съветите вече са изправени пред недостиг на средства в размер на 4 млрд. паунда през следващите две години.

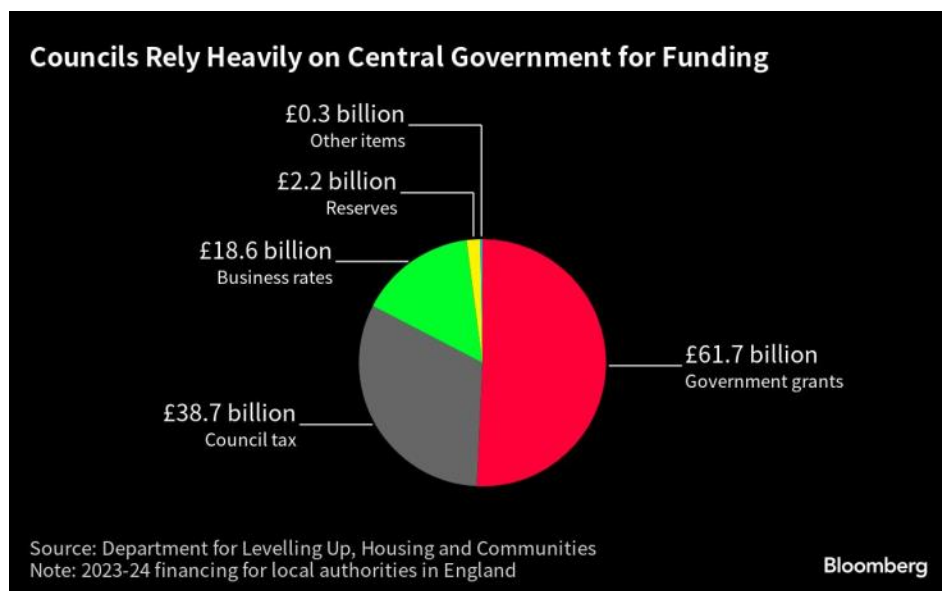
"Подозирам, че това ще засегне повечето съвети", заяви в интервю Пийт Марланд, председател на Съвета по ресурсите към LGA. "Става въпрос за това, че като цяло способността на местните власти да могат да поемат шок в системата е по-малка, отколкото някога е била."

Има индикации, че проблемите с равното заплащане в Бирмингам са ендемични за цялото Обединено кралство и водят до нова вълна от искове в момент, когато финансите на много съвети вече са на ръба на силите си.

Редица съвети са издали така наречените уведомления по член 114, което представлява ефективен фалит, тъй като са притиснати от съкращаването на финансирането от централното правителство, инфлацията, нарастващото търсене на услуги като социалните грижи и рисковите инвестиции в недвижими имоти, които са се влошили.

"Имаме редица случаи, които разследваме в цялата страна, а ще има и такива, които все още не сме започнали да разследваме", каза Уолфсън от GMB. Тя заяви, че през следващите 12 месеца ще има "много повече такива" и че след като бъдат проверени първоначалните 20 съвета, "ще има още 20 и още 20". Тя добави, че сред проверяваните са съвети в три лондонски общини, южното крайбрежие на Англия и Шотландия.

Правителството се опитва да се дистанцира от проблемите в Бирмингам и други съвети, въпреки че местните лидери предупреждават, че финансовите им затруднения са симптом за критична точка в модела на финансиране на местните власти.

Съветите разчитат в голяма степен на финансирането от централното правителство

Крос и лидерът на Градския съвет на Бирмингам Джон Котън предупредиха, че проблемът с равното заплащане вероятно ще бъде широко разпространен, тъй като активистите на кампанията планират да засилят действията срещу съветите нарушители. Местните власти в Глазгоу, Шефилд и Съндърланд са сред тези, които също са въввлечени в спорове за равно заплащане.

Крос предупреди, че съветите подценяват заплахата от съдебни действия и огромните плащания, които потенциално могат да дължат.

"Съветите никога не предвиждат правилно бюджета си за тази възможност, дори когато водят съдебни дела", каза той в интервю. "Те винаги предполагат, че ще спечелят, и никога не планират средства за резултата."

"Винаги си мислят, че са различни от всички останали съвети, които са изправени пред същия проблем", каза той.

Котън заяви, че е "много ясно, че и другаде има предизвикателства, свързани с равното заплащане".

"Трябва да стигнем до момента, в който да гарантираме, че служителите ни получават еднакво и справедливо заплащане. Става въпрос за чистачките, помощниците в грижите, сметосъбирачите - всички те трябва да получават правилно и справедливо заплащане за това, което вършат. Решени сме да оправим това."

Капитал

✓ Производителите на енергия искат отмяна на тавана на приходите им от догодина

Таванът на приходите на производителите на електроенергия, заложен в проектобюджета за следващата годината, доведе до остри критики от страна на Българската фотоволтаична асоциация (БФА), Българската ветроенергийна асоциация и асоциация "Хидроенергия". Експертите от трите организации, които обединяват стотици производители на ток, са единодушни - криза на пазарите на електроенергия няма и подобни действия ще доведат единствено до влошаване на средата за инвестиции в енергетиката.

Таванът на приходите за производителите на ток бе една от извънредните мерки в енергетиката, въведена след кризата с енергийните цени и имаше за цел да осигури средства за програмите за компенсиране на разходите за ток на бизнеса. Изненадващо обаче той е заложен и в проектобюджет 2024 г., който дава заявка компенсирането на разходите за фирмите над определена ценова граница да продължи. Самият размер на тава е различен за различните производители и се определя с решение на Министерския съвет.

Текстовете реално са копирани едно към едно от настоящия бюджет, макар пазарните реалности в момента да са съвсем различни и нуждата от подобни мерки да е повече от спорна. Самата мярка беше въведена в края на миналата година във връзка с Регламента на ЕС за справяне с високите цени на тока и трябваше да работи до 31 юни 2023 г. [Правителството обаче я удължи до края на годината](#) макар още тогава да беше ясно, че няма как да сработи, тъй като борсовите цени на тока се понижиха значително и останаха под определените тавани.

Така до първите месеци на годината събраните суми действително се ползваха за компенсациите на бизнеса за скъпия ток. Впоследствие обаче това се промени, тъй като границата, над която се дават тези "обезщетения" е 200 лв./МВтч, а средните борсови цени вече трудно минават тези стойности.

Затова и от бранша са категорични - подобни действия ще рефлектират директно върху пазара, който вече няма да бъде така атрактивен за бизнеса, който може да предпочете някоя от съседните държави. Подкопават се и усилията за енергиен преход към нисковъглеродна икономика и опитите за постигане на енергийна независимост от Русия, смятат от бранша.

Ще изгоните инвеститорите

В свое становище от БФА изтъкват, че е очевидно, че "няма криза на пазарите на електроенергия - цените на природния газ и петрола са на исторически ниски нива, което проектира и завръщане към цени на електроенергията от нивата преди пандемията". Асоциацията е фактор, тъй като обединява над 650 компании от фотоволтаичната индустрия и 2000 MWт инсталирани мощности от възобновяеми източници. В нея участват не само инвеститори и производители на ток, но и различни секторни специалисти - проектантите, инсталаторите, фирми, развиващи проекти, финансови институции, консултанти и др.

В свое писмо, изпратено до финансовия министър Асен Василев, експертите заявяват, че газовите хранилища в Европа са запълнени на 100%, а това има значителен принос за успокояване на цените на електроенергията. "Очевидно е, че мерките, приети от ЕК през октомври 2022 г., макар и спорни, поради намесата на пазара произведоха търсения резултат и не се налагат нови замянки, което е оценено от ЕК", пишат от БФА. И подчертават - предлаганата отмяна на действието на пазарните механизми и подмяната на пазарната цена с административно определена пределна цена за технология разрушава напълно средата за инвестиции в енергетиката.

Логиката е, че няма никаква сигурност за инвеститорите, щом държавата ще им налага таван на приходите, който може да се променя с решение на правителството. Така в един момент може да се окаже, че бизнесът им е крайно нерентабилен, въпреки че пазарните условия показват друго.

Същото е и за потребителите, които губят стимула си да инвестират в енергийно ефективни технологии и ВЕИ за собствени нужди, когато държавата им гарантира максимално ниво на разходите, над което покрива всичко с компенсациите.

Лоша перспектива

От бранша изтъкват, че въвеждането на таван на приходите на практика е в противоречие с редица европейски регламенти и ще има пряк негативен резултат в перспективите за конкурентоспособност на българските технологични отрасли за енергия от възобновяеми източници, които ще бъдат отслабени спрямо своите конкуренти от Европа и други региони на света. Причината е, че на редица пазари се прилагат политики за подкрепа и ускоряване на внедряването в голям мащаб на цели вериги за създаване на стойност в областта на технологиите и внедряването на енергия от възобновяеми източници.

Всичко това в крайна сметка рискува да превърне България в аутсайдер с общи негативни последици за икономиката и брутния вътрешен продукт на страната, обобщават от БФА, чийто експерти подчертават, че са готови на среща с финансовия министър.

Обратен ефект

На сходно мнение са и експертите на Българска ветроенергийна асоциация и Асоциация "Хидроенергия", в които също членуват редица стратегически инвеститори. Прилагането на таван на приходите на електроенергийните производители до края на 2024 г. биха попречили на изпълнението на целите на България в контекста на Зеления преход и Европейското климатично законодателство, смятат те.

"Наред с това прилагането на тази мярка без обосновка и оценка на ефектите от нея би довело до редица негативни последици за електроенергийния сектор и инвестиционния климат у нас, като същевременно ще постави под риск функционирането на дългосрочния пазар на електрическа енергия в България", смятат експертите.

Нещо повече - според тях финансовият ефект от прилагането на подобна мярка би бил нищожен в сравнение с дългосрочните икономически и специфични за сектора негативни последици.

И още проблеми

Това обаче са само част от негативните последици от евентуалното въвеждане на таван. Друг проблем е, че потенциалното удължаване на мярката би създавало регулаторна несигурност, която застрашава развитието на нови инвестиции, особено във възобновяеми източници, смятат от асоциациите.

"Прилагането на мярката за таван на приходите за производителите на електрическа енергия поставя в неравностойно положение един спрямо друг участниците на пазара, които и към момента търпят ограничения, поради монополния модел на пазара на електроенергия, който налага цялата енергия на производителите да се реализира през платформите Българска независима енергийна борса, като в същото време не се предоставят достатъчно гъвкави продукти, които да позволяват адекватно управление на риска", пише в становището, подписано от съпредседателите на Асоциация "Хидроенергия" Радослав Славов и Миглена Стоилова, която оглавява и Българската ветроенергийна асоциация.

В този смисъл мярката ограничава допълнително свободата и е в пълно противоречие с принципите на либерализация на пазара на електроенергия, обобщават те и канят на среща финансовия министър Асен Василев.

✓ Кризата с ориза е на път да се завърне

Индия наложи забрани върху износа на ориз, различен от сорта басмати в отговор на растящата инфлация, опасения за несигурност с доставките и ефектите от климатичните промени. Ню Делхи е най-големият производител и износител на хранителния продукт. Решението на Индия засяга главно държавите в Западна Африка заради високото им потребление на индийски ориз. В Того около 88% от вноса на продукта идва от Индия, в Бенин - 61%, а в Сенегал - 47%, пише Financial Times.

Цената 1 кг вносен ориз в Нигерия, най-употребяваният хранителен продукт в държавата, се увеличи с 46.34% през август в сравнение със същия месец миналата година, според последните данни на статистическата агенция на страната.

Забраните на Индия

През август индийският премиер Нарендра Моди наложи минимална продажна цена за басмати и тарифа от 20% върху износа на пропарен ориз, заедно със забраната да се изнасят други сортове бял ориз.

Индийското земеделско министерство оправда забраните с необходимостта да се защити хранителната сигурност в страната, защото част от населението е заплашено от недохранване. Цените на най-консумираният хранителен продукт в държавата скочиха с 11.5% през 2022 г., когато износът се увеличи.

Партията на Моди въведе забраните заради опасения от инфлацията и предстояща жегата и суша, която може да навреди на реколтата и да доведе до недостиг в държавата, която вече се бори с бедност и недохранване на населението, което е 1.4 млрд. души.

Според анализатори действията на Ню Делхи, особено ако са последвани от подобни забрани от други производители на ориз, ще доведат до повтаряне на кризата с ориза от 2008 г., когато цените на стоката се утроиха за шест месеца и достигнаха рекордните 1000 долара за тон.

Кризата с ориза през 2008 г. доведе до размирици в Северна Африка, Южна Азия и Карибите, което в комбинация с политическото недоволство допринесе за Арабската пролет. Специалисти смятат, че ако кризата се повтори сега, ще има още по-драстични резултати заради нарастването на населението и ефектите от климатичните промени.

"Когато погледнете крайния резултат, по същество говорите за това, че основна стока не е достъпна за милиони и милиони домакинства," каза икономистът Ариф Хюсейн.

Критика към мерките

Новата забрана за износа беше посрещната с негодувание от индийските производители на ориз, след като в очакване на високо глобално търсене засяха повече площи с културата, реколтата нарасна, а цените на вътрешния пазар спаднаха поради по-голямото предлагане.

Решението на Индия предизвика и глобална критика. Международният валутен фонд призовава да се отменят "вредните" забрани, а САЩ и други страни в Световната търговска организация се съмняват в необходимостта от ограниченията.

Други световни износители на ориз последваха примера на Индия и наложиха собствени рестрикции. Референтните цени на ориза в Тайван и Виетнам, вторите и третите най-големи износители на суровината, скочиха с 14% и 22%. Мианмар, петият по размер износител, обяви забрана за износ за "около 45 дни." Филипините въведоха нов ценови таван за ориз.

Покачващите се цени на ориза са значителна пречка за централните банки в Азия, които се опитват да намалят инфлацията.

"Трудно е, когато страна, която движи 40% от световната търговия, забранява половината от износа и налага мита върху другата половина," казва Джоузеф Глаубер, старши сътрудник в IFPRI.

Близо 90% от ориза в света се отглежда в Азия, но увеличаването на температурите води до спад в реколтата.

Фермерите са изправени и пред климатичния феномен Ел Ниньо - повишение на температурите и по-малко дъждове. Индия тепърва ще измери ефекта на времето върху оризовото производство, но тайванското земеделско министерство прогнозира, че ще произведат по-малко от очакваното заради малкото дъждове през септември и октомври.

Cross.bg

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, "Денят започва"

- Тема: Какви са щетите след опасното време през уикенда и как реагира държавата; Гост: Главен комисар Александър Джартов - директор на ГДПБЗН
- Тема: За цената на политическите компромиси в името на стабилността на управлението; Гост: Даниел Лорер - депутат от ПП-ДБ
- Тема: Политическите турбуленции в държавата и управлението на София; Гости: Доц. Борис Попиванов - политолог; Димитър Ганев – социолог
- Тема: След мача на раздора и погрома в София; Гости: Емануил Йорданов - бивш вътрешен министър; Росен Йорданов - криминален психолог
- Тема: Какъв е изходът от кризата в българския футбол; Гост: Пламен Марков - бивш селекционер на националния отбор
- Тема: Веселин Маринов за новия си албум

БТВ, „Тази сутрин“

- Тема: Бедствено положение, затворени пътища и села без ток. Кога ще се нормализира обстановката в Североизточна България?
- Тема: Ще бъдат ли наказани полицаите, превишили правата си на протеста срещу БФС?
- Тема: Дни преди големите намаления: Как да се пазим от капаните на „Черния петък“?

Нова телевизия, „Здравей, България“

- Тема: Докога ще продължи екстремното време у нас и къде обстановката в страната остава критична?
- Тема: След решението за спиране на руски петрол за „Лукойл“, има ли риск за пазара на горива у нас и колко ще плащаме за бензин и дизел?
- Тема: Имало ли е полицейски произвол по време на протестите в София и превишили ли са униформени правомощията си в нощта на погрома в центъра на столицата?+

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - Стотици зарязват близки в болници с месеци - приемат, че са старчески домове

в. 24 часа - Бурята Фредерик уби двама българи, изкорени дървета, глътна плажове

в. 24 часа - Феноменът Пеевски върна властта на парламента, седейки срещу ментора си Доган, докато политиките от прехода го слушаха от задните чинове

в. Труд - ШОКОВИ СМЕТКИ ЗА ОТОПЛЕНИЕ ПЪЛНЯТ БЮДЖЕТА НА КАБИНЕТА

в. Труд - Всички лекарства с е-рецепти догодина

в. Телеграф - 48 000 не спят заради шум от коли

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - Бензинът няма да поскъпва, Асен Василев видя опит "Лукойл" да всява страх

- в. Труд - Режем 2 млрд. лева от капиталовата програма
- в. Труд - Проектът на бюджет 2024 г. има нужда от основна ревизия
- в. Телеграф - Корекциите в бюджета - минимални

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Илиана Иванова, еврокомисар: България има потенциал в научните изследвания и иновациите, който далече надхвърля мястото ѝ в европейската класация
- в. Труд - Симеон Дянков, бивш министър на финансите, пред "Труд News": Правят евтин театър с бюджета за 2024 г., за да покажат социална загриженост
- в. Телеграф - Министърът на транспорта и съобщенията Георги Гвоздейков: КЗК и съдът съмнително бавят процедурите за новите влакове

Водещи анализи

- в. 24 часа - МВР и протестът - кой къде какво сбърка?
- в. Труд - Парламентарната република работи
- в. Телеграф - Дървета убийци дебнат отвсякъде и спасение няма.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2023 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bq.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив